

Nr. 111120-1 din 11.11.2020

Către: **Ministerul Educației și Cercetării**

În atenția **Doamnei Ministru Monica – Cristina ANISIE**

STIMATĂ DOAMNĂ MINISTRU,

Având în vedere practica existentă la nivelul unor unități de învățământ prin care profesorii și unitățile de învățământ interzic accesul elevilor la platformele digitale (orele online) în lipsa semnării de către părinți a unei declarații pe proprie răspundere cu privire la obligația de a nu înregistra orele ținute online;

Față de dispozițiile care reglementează învățământul în România, drepturile și obligațiile unităților de învățământ, ale elevilor și ale părinților;

Față de dispozițiile Constituției României și ale Convenției Europene a Drepturilor Omului care protejează dreptul la instruire;

Față de dispozițiile Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, care prevăd prevalența principiului interesului superior al copilului, în raport de orice alte dispoziții;

Față de dispozițiile Legii educației naționale nr. 1/2011,

vă înaintăm următorul punct de vedere:

A. În România, învățământul este prioritate națională, dispozițiile art. 2 și 3 din Legea Educației nr. 1/2011 prevăzând în concret principiile care guvernează domeniul.

Constituția României garantează, prin dispozițiile art. 32, dreptul la învățătură, stabilind, ca un corolar al acestui drept, că „*statul, căruia i s-a încredințat controlul asupra întregului sistem școlar, să își asume în mod autonom și concurent o misiune proprie de educare, corelativă cu cea a părinților*”¹.

Art.2 din Primul Protocol adițional 1 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO) stabilește că: „*Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și*

¹ Decizia 669/2014 a Curții Constituționale a României

învățământului, va respecta drepturile părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice”.

În aplicarea principiului din art. 2, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit deja că, **excluderea unor copii de la cursuri pe motivul unei boli infecto-contagioase², sau, datorită neîndeplinirii unor condiții administrative de către părinți³**, reprezintă o încălcare a dreptului la educație.

Curtea reamintește în jurisprudența sa constantă faptul că: *pot exista limitări ale dreptului la instruire, deși din art. 2 din Protocolul nr. 1 nu reiese nicio limitare expresă, însă aceste limitări⁴ nu trebuie să aducă atingere esenței dreptului la instruire și să îl priveze de eficacitate. Limitările trebuie să fie prevăzute de lege și să urmărească un scop legitim.*

B. Potrivit dispozițiilor art. 2 din Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului:

„(1) Prezenta lege, orice alte reglementări adoptate în domeniul respectării și promovării drepturilor copilului, precum și orice act juridic emis sau, după caz, încheiat în acest domeniu se subordonează cu prioritate principiului interesului superior al copilului.

(2) Interesul superior al copilului se circumscrie dreptului copilului la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibrul socioafectiv și la viața de familie.

(3) Principiul interesului superior al copilului este impus inclusiv în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin părinților copilului, altor reprezentanți legali ai săi, precum și oricăror persoane cărora acesta le-a fost plasat în mod legal.”.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 28 din Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului:

„ (1) Copilul are dreptul la libertate de exprimare.

*(2) Libertatea copilului de a căuta, de a primi și de a difuza informații de orice natură, care vizează promovarea bunăstării sale sociale, spirituale și morale, sănătatea sa fizică și mentală, sub orice formă și prin orice mijloace la alegerea sa, **este inviolabilă.***

(3) Părinții sau, după caz, alți reprezentanți legali ai copilului, persoanele care au în plasament copii, precum și persoanele care, prin natura funcției, promovează și asigură

² Memlika împotriva Greciei

³ Timishev împotriva Rusiei

⁴ Leyla Şahin împotriva Turciei, pct. 154

respectarea drepturilor copiilor au obligația de a le asigura informații, explicații și sfaturi, în funcție de vârsta și de gradul de înțelegere al acestora, precum și de a le permite să își exprime punctul de vedere, ideile și opiniile.”

C. Potrivit dispozițiilor art.4 alin. 5 din Metodologia-cadru privind desfășurarea activităților didactice prin intermediul tehnologiei și al internetului, precum și pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, aprobată prin OMEC nr 5545/2020: „(5) **Ca măsură de protecție a datelor cu caracter personal, prelucrate cu ocazia utilizării aplicațiilor/platformelor educaționale informatice, se interzice înregistrarea activităților desfășurate online.**”

Potrivit Art. 6.din același ordin:

”Participanții la activitățile de învățare desfășurate prin intermediul tehnologiei și al internetului au următoarele obligații:

c) de a nu înregistra, disemina, folosi informații, care conțin date cu caracter personal, în alt mod care excede scopului prelucrării acestor date.

Potrivit art. 14 din același ordin, elevii au următoarele responsabilități:

„e) nu înregistrează activitatea desfășurată în mediul online, în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal, conform prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679, precum și ale art. 4 alin. (4) din prezenta metodologie;”

D. Potrivit art. 86 din Legea educației naționale nr. 1/2011:

(1) Unitățile de învățământ încheie cu părinții, în momentul înscrierii antepreșcolarilor, respectiv a preșcolarilor sau a elevilor, în Registrul unic matricol, un contract educațional, în care sunt înscrise drepturile și obligațiile reciproce ale părților. Contractul educațional-tip este aprobat prin ordin al ministrului educației și cercetării și este particularizat, la nivelul fiecărei unități de învățământ, prin decizia consiliului de administrație.

(2) Nerespectarea prevederilor contractului educațional-tip de către unitatea de învățământ este sancționată de inspectoratul școlar, în conformitate cu prevederile metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării.

(3) Părintele sau tutorele legal este obligat să ia măsuri pentru școlarizarea elevului, pe perioada învățământului obligatoriu.”

Potrivit art. 360 din Legea educației naționale nr. 1/2011:

„(1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează:

a) *nerespectarea dispozițiilor art. 86 alin. (3), din culpa părintelui sau a tutorelui legal instituit, cu amendă cuprinsă între 100 lei și 1.000 lei ori cu muncă echivalentă în folosul comunității, prestată de părinte sau de tutorele legal;*”

Coroborând dispozițiile mai sus menționate, rezultă următoarele:

Principiul general al respectării legii este prevăzut de dispozițiile art. 16 alin. 2 din Constituția României și dispozițiile codului civil în vigoare, dispoziții care interzic analogia (art. 10) și consacără principiul bunei credințe în exercitarea drepturilor (art. 14), dar și care sancționează abuzul de drept (art. 15).

Desfășurarea orelor în sistem online, prevăzută ca și măsură aptă să conducă la respectarea dreptului la educație, în afara altor critici, conturează obligația pozitivă a statului de a se asigura că dreptul la educație este un drept efectiv.

Această obligație pozitivă a statului este asigurată de cadrele didactice care trebuie să își desfășoare activitatea în mediul online.

Conform legii, nu poate fi violat dreptul și libertatea copiilor de a primi și de a difuza informații de orice natură, care vizează promovarea bunăstării lor sociale, spirituale și morale, sănătatea lor fizică și mentală, sub orice formă și prin orice mijloace, la alegerea lor, educația înscriindu-se cu prisosință în conținutul efectiv al acestui drept.

Limitările aduse acestor drepturi, la educație și la libertatea de exprimare, trebuie să fie dispuse prin lege, să fie justificate, să fie luate pe o perioadă limitată de timp și să fie impuse în vederea protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane.

Refuzul primirii copiilor în cadrul orelor online, motivat de neprezentarea unei declarații pe proprie răspundere din partea părinților cu privire la obligația de a nu înregistra orele online, reprezintă o încălcare a dreptului la educație.

Această limitare nu are fundament legal, nefiind permisă de lege, nefiind prevăzută în lege, nu este justificată, nu este prevăzută pentru o perioadă limitată de timp și nu are o justificare obiectivă, nefiind indicate drepturile fundamentale ale altor persoane care sunt protejate prin instituirea acestei limitări.

**FEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A ASOCIAȚIILOR DE PĂRINȚI - ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR
THE NATIONAL FEDERATION OF PARENTS ASSOCIATION
OF PRE-UNIVERSITY EDUCATION**

În același timp, măsura excluderii copiilor de la orele online în lipsa prezentării declarației pe proprie răspundere, reprezintă o măsură de coerciție împotriva elevului, neprevăzută și nepermisă de lege.

Cu atât mai mult, cu cât, fiind luată pe o perioadă nedeterminată de timp, conduce practic la situația juridică a sancționării elevului sau chiar a exmatriculării elevului. Dat fiind faptul că, durata pandemiei și a desfășurării cursurilor online nu pot fi prevăzute la acest moment, elevul poate pierde un an școlar, fără ca, pentru această pierdere, să existe un motiv educațional (repetenție, sancțiune disciplinară) sau o culpă în îndeplinirea obligațiilor elevului; de asemenea, pentru această pierdere, nu există o prevedere legală care să justifice pierderea: **nu există stabilită vreo obligație legală a părintelui de a semna o astfel de declarație pe proprie răspundere.**

Pe de altă parte, părintele nu poate fi obligat să își asume, prin înscris sub semnătură privată, **obligația generală de respectare a legii.** Și dreptul acestuia, de a asigura copilului său o dezvoltare armonioasă și pregătire școlară, este încălcat.

Pentru ipoteza încălcării legii, atât elevul cât și părintele pot răspunde conform legii.

Astfel fiind, a stabili a priori că va exista o încălcare a legii, și, cu toate că aceasta nu este dovedită sau iminentă, a îngreuna dreptul fundamental la educație al copiilor, nu poate fi decât o măsură abuzivă, discriminatorie, care nu răspunde cerințelor învățământului ca fiind un serviciu de utilitate publică, prioritate națională, aducând prejudicii educaționale, materiale și morale tuturor celor implicați în actul educațional, în special elevilor.

Față de toate aceste aspecte, vă solicităm să dispuneți de urgență diseminarea informațiilor referitoare la interzicerea unor astfel de practici ilegale și contrare interesului superior al copiilor.

Cu toată considerația,

PREȘEDINTE FNAP-IP,

Iulian CRISTACHE

ROMÂNIA

București, str. Roșia Montana, nr. 41, sector 6

Adresă corespondență: str. Cuza Vodă, nr. 99 bis, Alexandria, Teleorman

Tel. 0736 614 918